

Opole, dn./O .03.2023 r.

ZR.5144.9.2023.KDN

Pozwolenie nr 6/R/2023

Na podstawie art.36 ust.1 pkt 1, 3, ust. 3, art.4, art.6 ust. 1 pkt 2 lit. a, art.7 pkt 1, art.89 pkt 2 i art.91 ust.4 pkt 4 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2022 r. poz. 840), Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (tekst jednolity – DzU z 2021 r. poz. 81) oraz art.104 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity – DzU z 2022 r. poz. 2000),

po rozpatrzeniu wniosku z dnia 09.02.2023 r., złożonego w dniu 10.02.2023 r. przez Klasztor Zakonu Braci Mniejszych w Borkach Wielkich, gm. Olesno, z siedzibą: 46-300 Olesno, ul. Ojca Alarda 3;

o udzielenie pozwolenia na wykonanie prac konserwatorskich przy następujących **zabytkach z kościoła cmentarnego pw. św. Marcina i św. Bartłomieja w Borkach Wielkich, gm. Olesno:**

1. **rzeźba „Święty Ignacy Loyola”** (późny barok, 1 ćw. XVIII w., wys. ok.100 cm, drewno polichromowane), pełnoplastyczna figura świętego ustawiona na owalnej, wypukłej podstawie, ukazana w ekspresyjnej pozie, w kontrapoście, prawa dłoń złożona na piersi, lewa wyciągnięta ku górze, twarz okolona falującymi włosami i krótką brodą, Święty ubrany w sutannę, pofałdowaną komżę i stułę przewieszoną przez ramiona,
2. **rzeźba „Święty Krzysztof”** (późny barok, 1 ćw. XVIII w., wys. ok.100 cm, drewno polichromowane), pełnoplastyczna kompozycja rzeźbiarska przedstawiająca św. Krzysztofa niosącego na ramieniu Dzieciątka Jezus i ustawionego na podstawie imitującej taflę wody, Święty ukazany w kontrapoście, z prawą dłonią wspartą na biodrach, z usadowionym na prawym ramieniu Dzieciątkiem, głowa świętego okolona rozwianymi włosami i długą brodą, postać ukazana w zapinanym kaftanie i udrapowanym płaszczu związanym na lewym boku, dzieciątko nagie, z wąską szarfą osłaniającą biodra, Jego główka przechylona w kierunku prawej wyciągniętej ręki,
3. **obraz „Święty Marcin” wraz z ramą** w ołtarzu bocznym (nazarenizm, pocz. XX w., wym. ok. 110x90 cm, olej na płótnie, rama – drewno złożone), obraz przedstawiający św. Marcina dającego jałmużnę, umieszczony na skrzyniowej mensie, na obrazie Święty wyciągający prawą dłoń z monetą ku kłęczącemu starcowi i dwójce małych dzieci, ukazany w stroju biskupim z pastorałem w lewej dłoni, paliuszem na piersi i mitrą na głowie, w tle sceny błękitne niebo z obłokami, przy lewym boku świętego kolumna na wysokim cokole,

objętych formą ochrony poprzez wpis do rejestru zabytków ruchomych województwa opolskiego. Stwierdzam zgodność kopii z oryginałem

KLASZTOR

Borki Wielkie, dnia 17.03.2023

Klauzula informacyjna dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych dostępna jest na stronie

<http://wuozopole.pl> oraz w siedzibie Urzędu, Ojca Alarda 3

300 Olesno
NIP 576-14-51-463, REGON 040013030

opolskiego pod numerami: ks.B.t.IV-396/1-7/2000 decyzją z dnia 03.04.2020 r., polegających na wykonaniu prac konserwatorskich w zakresie konserwacji technicznej i estetycznej ww. obiektów,

oraz po ocenie danych przedstawionych we wniosku i załączonych do niego dokumentów:

1. „Program prac konserwatorskich. Figury drewniane św. Ignacego Loyoli i św. Krzysztofa”, opracowany przez dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki, mgr Dorotę Gryczewską, (załącznik nr 1),
2. „Program prac konserwatorskich. Obraz z ramą i podstawą z ołtarza bocznego z kościoła pw. św. Marcina i św. Bartłomieja w Borkach Wielkich, opracowany przez dyplomowanych konserwatorów dzieł sztuki, mgr Dorotę Gryczewską i mgra Mariusza Kurmana, (załącznik nr 2):

Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków pozwala

na wykonanie następujących prac przy niżej wymienionych zabytkach:

I. rzeźby „Święty Ignacy Loyola” i „Święty Krzysztof”

1. Wykonanie wstępnego rozpoznania układu warstw barwnych na drewnie przez wykonanie odkrywek.
2. Dezynfekcja i dezynsekcja obiektu.
3. Wstępne oczyszczenie obiektu z luźnych zabrudzeń.
4. Oczyszczenie obiektu z wtórnych przemalowań metodą chemiczną.
5. Impregnacja osłabionych miejsc.
6. Podklejenie osypujących się gruntów.
7. Uzupełnienie ubytków drewna.
8. Uzupełnienie ubytków zaprawy.
9. Wyrównanie chłonności warstw podkładowych – gruntów.
10. Uzupełnienie lub rekonstrukcja warstwy malarskiej.
11. Rekonstrukcja lub uzupełnienie złocień i srebrzeń w technice oryginału.
12. Położenie werniksów końcowych.
13. Ustawienie figur w miejscu pierwotnym.

II. obraz „Święty Marcin” wraz z ramą

1. Demontaż obiektu.

rama

2. Profilaktyczna dezynsekcja obiektu.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni obiektu z luźnych zabrudzeń.
4. Wykonanie odkrywek stratygraficznych celem rozpoznania sposobu pierwotnego wykończenia powierzchni.
5. Oczyszczenie metodami chemicznymi i mechanicznymi obiektu z nawarstwień i wtórnych przemalowań po przeprowadzeniu prób.
6. Usunięcie wszystkich zbędnych elementów żelaznych z powierzchni ramy.
7. Impregnacja osłabionych miejsc.
8. Uzupełnienie ubytków drewna.
9. Klejenie pęknięć drewna.
10. Uzupełnienie ubytków zaprawy na listwach złożonych.

Stwierdzam zgodność kopii
z oryginałem
KLASZTOR
ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH
Borki Wielkie, ul. Ojca Alarda 3 Borki Wielkie, dnia 17.03.2023
46-300 Olesno
NIP 576-14-51-463, REGON 040013030
podpis ..... *[Podpis]*

11. Wyrównanie chłonności warstw podkładowych.
12. Rekonstrukcja warstwy barwnej.
13. Rekonstrukcja złączeń złotem płatkowym w technice na mat zgodnie ze sposobem pierwotnego złączenia.
14. Położenie werniksu końcowego.

obraz

15. Wyjęcie obrazu z ramy.
16. Wstępne mechaniczne oczyszczenie obrazu z zanieczyszczeń powierzchniowych.
17. Wykonanie odkrywek oraz specjalistycznych zdjęć w promieniach ultrafioletowych, określających procentową ilość zachowanego oryginału i miejsc przemalowań.
18. Zdjęcie obrazu z krosien.
19. Dezynfekcja obrazu.
20. Konsolidacja wstępna.
21. Mechaniczne oczyszczenie i uporządkowanie odwrocica obrazu.
22. Chemiczne oczyszczenie lica obrazu oraz usunięcie pozostałości werniksu i ewentualnych przemalowań.
23. Sklejenie rozdarć i wklejenie łątek.
24. Ewentualny dublaż obrazu na nowe płótno dublażowe.
25. W przypadku wykonywania zabiegu dublowania obiektu oczyszczenie lica obrazu i założenie werniksu retuszarskiego.
26. Uzupełnienie ubytków zaprawy i odpowiednie opracowanie ich faktury.
27. Nabicie obrazu na nowe sfazowane krosna.
28. Ponowne zabezpieczenie lica obrazu warstwą werniksu retuszarskiego.
29. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej.
30. Położenie werniksu końcowego.
31. Montaż obrazu w ramie.

Prace konserwatorskie będą prowadzone według programów prac konserwatorskich dot. rzeźb św. Ignacego Loyoli i św. Krzysztofa (programy zawierają metody oraz materiały, które będą zastosowane w konserwacji), opracowanych przez dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki, mgr Dorotę Gryczewską, i uzgodnionego w dniu 10.03.2023 r. przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Uzgodnienie nr ZR.5144.9.2023.KDN.

Niniejsze pozwolenie posiada termin ważności do dnia: 31.12.2025 r.

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2022 r. poz. 840).

KLASZTOR
ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH
Borki Wielkie, ul. Ojca Alarda 3
46-300 Olesno
NIP 576-14-51-463, REGON 040013030

Zgodność kopii
Z oryginałem
Borki Wielkie, dnia 17.03.2023
Podpis ..... *[signature]*

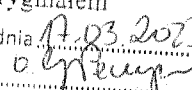
Warunki konserwatorskie na podstawie art.36 ust. 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2022 r. poz. 840) i § 12 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r.

w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (tekst jednolity – DzU z 2021 r. poz. 81):

1. kierowanie pracami konserwatorskimi albo samodzielne ich wykonywanie przez osobę posiadającą kwalifikacje, o których mowa w art. 37a ust.1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2022 r. poz. 840) oraz przekazanie Opolskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków (OWKZ) w terminie nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem prac, a w toku prac w terminie 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby prowadzącej prace:
  - a. imienia, nazwiska i adresu osoby kierującej pracami konserwatorskimi albo samodzielnie je wykonującej,
  - b. dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a ust.1 ustawy,
  - c. oświadczenia wskazanej osoby, o przyjęciu obowiązku kierowania albo samodzielnego wykonywania wskazanych w pozwoleniu prac,
2. zawiadomienie OWKZ o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac,
3. niezwłoczne zawiadomienie OWKZ o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia prac, wskazanych w pozwoleniu,
4. przed usunięciem przemaalowań z powierzchni rzeźb i ramy obrazu przedstawienie OWKZ sprawozdania z wynikami badań stratygraficznych, zawierającego określenie historycznego układu warstw barwnych i pozłotniczych, w tym rozpoznanie zasięgu występowania warstwy pierwotnej oraz pierwotnej technologii wykonania złocień i srebrzeń celem ustalenia zakresu usuwania z powierzchni zabytków warstw wtórnych oraz sposobu opracowania partii oryginalnych,
5. po zrealizowaniu pkt.II.17, tj. po wykonaniu odkrywek oraz specjalistycznych zdjęć w promieniach ultrafioletowych obrazu, przedstawienie OWKZ sprawozdania z wynikami badań w celu określenia stanu oryginalnych warstw malarskich oraz ustalenia zakresu usuwania przemaalowań,
6. przed zrealizowaniem pkt. II.27, tj. przed nabiciem obrazu na nowe sfazowane krosna, przedstawienie OWKZ sprawozdania ze stanu zachowania obecnych krosien obrazu w celu ustalenia potrzeby ich wymiany na nowe,
7. odbiór końcowy prac konserwatorskich wskazanych w pozwoleniu z udziałem OWKZ, inwestora i osoby prowadzącej prace,
8. prowadzenie dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć i przekazanie OWKZ dokumentacji konserwatorskiej w terminie 3 miesięcy od zakończenia prac.

Uzasadnienie

W dniu 10.02.2023 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Opolu wpłynął wniosek Klasztoru Zakonu Braci Mniejszych w Borkach Wielkich w sprawie wydania

Stwierdzam zgodność kopii
z oryginałem
Borki Wielkie, dnia 17.03.2023
podpis .....

KLASZTOR
ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH
Borki Wielkie, ul. Ojca Alarda 3
46-300 Olesno
NIP 576-14-51-463, REGON 040013030

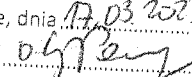
pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich przy rzeźbach „Święty Ignacy Loyola” i „Święty Krzysztof” oraz przy obrazie „Święty Marcin” wraz z ramą, znajdujących się w kościele cmentarnym pw. św. Marcina i św. Bartłomieja w Borkach Wielkich, gm. Olesno. Przedmiotowe zabytki są wpisane do rejestru zabytków ruchomych województwa opolskiego pod numerem: ks.B.t.IV-396/1-7/2000 decyzją z dnia 03.04.2020 r. Z tego względu podlegają ochronie konserwatorskiej, wyrażającej się m.in. w konieczności uzgadniania z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich czynności faktycznych odnoszących się do tych obiektów. Ponadto w myśl art.4 pkt 1,2 Ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2022 r. poz. 840), ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie oraz zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla ich wartości.

Niniejsze pozwolenie zostało wydane na podstawie art.36 ww. Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w oparciu o dane zawarte we wniosku z dn.10.02.2023 r., złożonym przez Klasztor Zakonu Braci Mniejszych w Borkach Wielkich.

W nawiązaniu do ust.3 przywołanego artykułu 36 Ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zawarto w pozwoleniu warunki konserwatorskie nr 1-8, wprowadzone celem zapobieżenia uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku. **W warunku konserwatorskim nr 4** określono konieczność przedstawienia OWKZ sprawozdania z wynikami przeprowadzonych badań stratygraficznych rzeźb oraz ramy obrazu przed usunięciem z ich powierzchni przemalowań. Wymienione wyżej badania, mające zawierać określenie historycznego układu warstw barwnych i pozłotniczych, w tym rozpoznanie zasięgu występowania warstwy pierwotnej oraz pierwotnej technologii wykonania złoczeń i srebrzeń, umożliwią ustalenie zakresu usuwania z powierzchni zabytków warstw wtórnych oraz sposobu opracowania partii oryginalnych. **W warunku konserwatorskim nr 5** wyrażono potrzebę przedstawienia OWKZ sprawozdania z wynikami badań po wykonaniu odkrywek oraz specjalistycznych zdjęć w promieniach ultrafioletowych obrazu w celu określenia stanu oryginalnych warstw malarskich oraz ustalenia zakresu usuwania przemalowań. **W warunku konserwatorskim nr 6** określono konieczność przedstawienia OWKZ sprawozdania ze stanu zachowania obecnych krosien obrazu „Święty Marcin” w celu ustalenia potrzeby ich wymiany na nowe.

Powyższe warunki zostały wprowadzone w celu uzgodnienia postępowania konserwatorskiego najważniejszego dla przywrócenia pierwotnych walorów historycznych i artystycznych omawianych rzeźb św. Ignacego Loyoli i św. Krzysztofa oraz obrazu św. Marcina wraz z ramą. Mając na uwadze, iż planowane prace konserwatorskie są zgodne z zasadami ochrony zabytków, pozwolenie może być wydane.

Stąd należało orzec jak w sentencji.

KLASZTOR
ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH
Borki Wielkie, ul. Ojca Alarda 3 Borki Wielkie, dnia 17.03.2023
46-300 Olesno
NIP 576-14-51-463, REGON 040013030
Zgodność kop z oryginałem
podpis:

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za moim pośrednictwem, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia (art.127 § 1 i 2 oraz art.129 § 1 i 2 k.p.a.). W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu

administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art.127a § 1 i 2 k.p.a.).

OPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Elzbieta Molak

Stwierdzam zgodność kopii
z oryginałem

Borki Wielkie, dnia 14.05.2023

podpis *[Signature]*

KLASZTOR
ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH
Borki Wielkie, ul. Ojca Alarda 3
46-300 Olesno
NIP 576-14-51-463, REGON 040013030

Pouczenie:

Wnioskodawca (inwestor) i prowadzący prace (kierujący robotami, wykonawca) zobowiązani są do przestrzegania zasad i warunków prowadzenia prac (robót, badań lub innych działań), wynikających z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w szczególności:

1) Wojewódzki konserwator zabytków wstrzymuje (na mocy decyzji) wykonywane bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu prace (roboty, badania lub inne działania) przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu, a następnie wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócić zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności, albo
- b) zobowiązującą do uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wstrzymanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku, albo
- c) nakładającą obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin wykonania tych czynności.

Po wykonaniu obowiązku, o którym mowa pod lit. c), wojewódzki konserwator zabytków wydaje pozwolenie na wznowienie wstrzymanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku.

2) W przypadku, gdy bez wymaganego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu wykonano przy zabytku wpisanym do rejestru prace (roboty, badania lub inne działania), wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócić zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo
- b) zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazanym sposób i w określonym terminie.

3) Osoba, która dopuściła się naruszenia przepisów o zabytkach lub naruszyła zakres i warunki określone w pozwoleniu, jest obowiązana na swój koszt wykonać czynności nakazane w decyzji, o której mowa w punkcie 1) lit. a) i c) oraz w punkcie 2).

4) Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić OWKZ o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w toku prac konserwatorskich przy zabytku, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku. W takich przypadkach WKZ jest zobowiązany wydać wykonawcy odpowiednie zalecenia w terminie nie późniejszym niż 7 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia, może również wydane pozwolenie zmienić lub je cofnąć.

5) Art. 107d.

1. Kto bez pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

2. Kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

5. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1–2, nakłada w drodze decyzji organ ochrony zabytków, który wydał pozwolenie bądź był właściwy do wydania pozwolenia.

Stwierdzam zgodność kopii
z oryginałem

Borki Wielkie, dnia 17.03.2013

odpis .....

KLASZTOR
ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH
Borki Wielkie, ul. Ojca Alarda 3
46-300 Olesno
NIP 576-14-51-463, REGON 040013030

Otrzymuje za zwrotnym potwierdzeniem odbioru:

Klasztor Zakonu Braci Mniejszych

Borki Wielkie

ul. Ojca Alarda 3

46-300 Olesno

- W załączeniu: 1. uzgodniony przez OWKZ program prac konserwatorskich przy rzeźbie św. Ignacego Loyoli i św. Krzysztofa,
2. uzgodniony przez OWKZ program prac konserwatorskich przy obrazie św. Marcina wraz z ramą.

aa KDN

